

แหล่งทรายแก้วในประเทศไทย

ได้มีการสำรวจพบแหล่งทรายแก้วในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงและภาคใต้ของประเทศ ดังต่อไปนี้

ภาคตะวันออกเฉียง พบที่จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

ภาคใต้ พบที่จังหวัดชุมพร ภูเก็ต ตรัง นครศรีธรรมราช ปัตตานี และสงขลา

แหล่งทรายแก้วภาคตะวันออกเฉียง

พบแหล่งทรายแก้วอยู่ ๔ แห่งในภาคตะวันออกเฉียงของประเทศ คือ ที่จังหวัดระยอง

๑ แห่ง จันทบุรี ๒ แห่ง และที่ตราด ๑ แห่ง

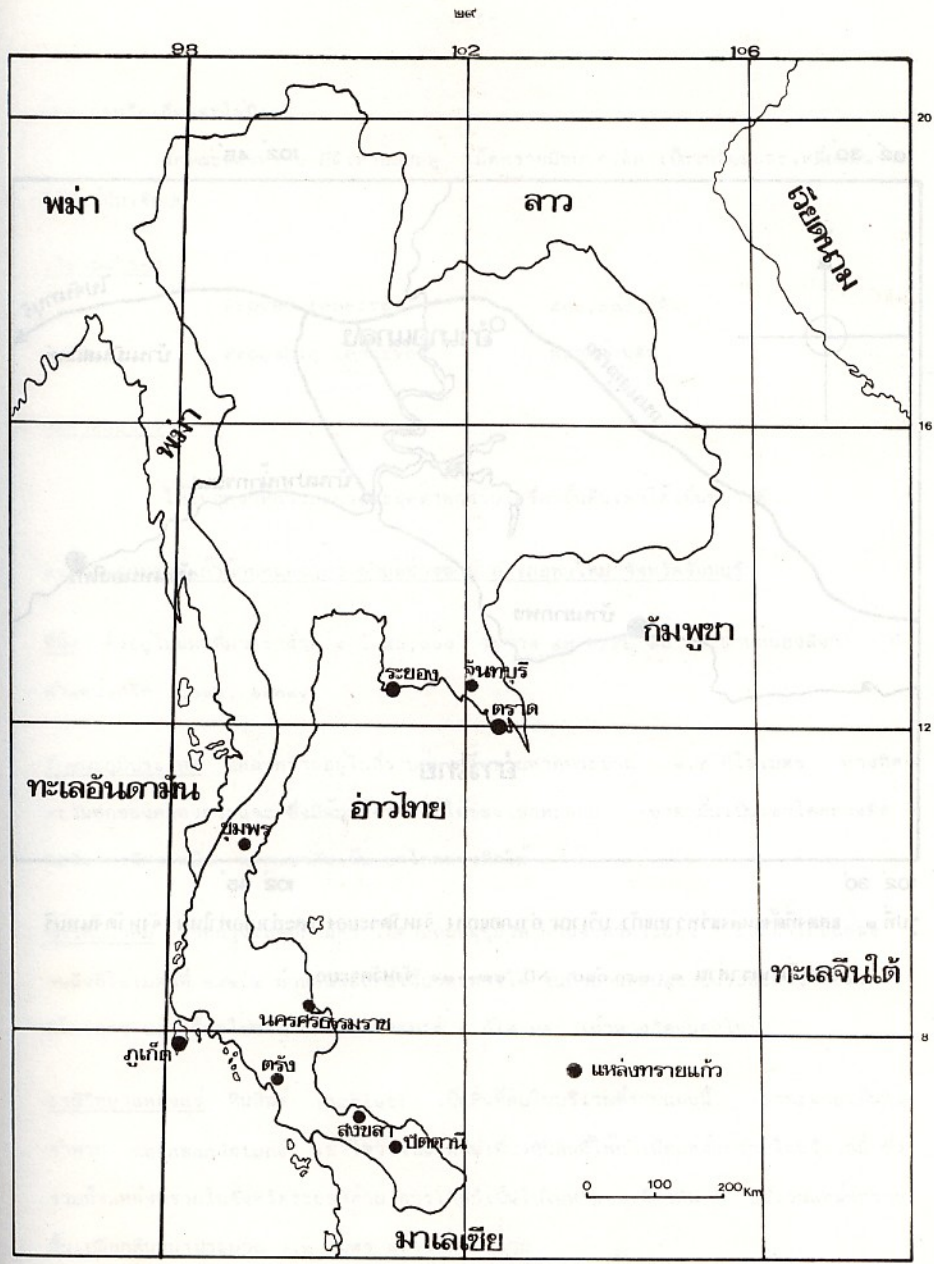
๑. แหล่งทรายแก้วจังหวัดระยอง

ที่ตั้ง ตั้งอยู่ที่ตำบลชากพง อำเภอกกลง ในแผนที่มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ราววง ๔๗P/FE๑๕ (แหลมทองหลวง) ที่ตำแหน่งกริด ๗๘๒๕, ๑๔๐๐๒๔

ลักษณะภูมิประเทศ แหล่งทรายอยู่ในที่ราบ ห่างจากชายหาดประมาณ ๕๐๐ เมตร คลองลาวนซึ่งไหลมาจากเขาทางเหนือ ออกสู่ทะเลที่จุดนี้

การคมนาคม จากกรุงเทพมหานคร ไปตามถนนสุขุมวิท ผ่านจังหวัดระยอง เลี้ยวลงใต้ตรงทางเข้าแหลมแม่พิมพ์ที่กิโลเมตร ๒๖๓ ผ่านอนุสาวรีย์สุนทรภู่ ถึงแหลมแม่พิมพ์ เลี้ยวเลียบชายทะเลทางตะวันตก จากปากทางแยกถนนสุขุมวิทถึงแหล่งแร่เป็นระยะทางประมาณ ๒๒ กิโลเมตร หรือจะเข้าทางกิโลเมตรที่ ๒๕๒ ก็ได้ เข้าไปเป็นระยะทางประมาณ ๑๐ กิโลเมตร

ธรณีวิทยาแหล่งแร่ พบแหล่งทรายตามที่ราบชายทะเล มีความยาวหลายกิโลเมตร กว้างหลายร้อยเมตร ที่แหล่งพบว่ามีความหนาถึง ๒ เมตรหรือกว่านี้ เข้าใจว่าเป็นทรายที่ได้จากหินทรายในมหายุค Mesozoic ซึ่งถูกกัดกร่อนทำลายไปหมดหรือเกือบหมดจากบริเวณนี้และทางเหนือ เม็ดทรายที่เป็นผลจากขบวนการทำลายนี้ ถูกกระแสน้ำพัดพามาสะสมตัวอยู่ในบริเวณนี้ แล้วถูกอิทธิพลของคลื่นทำการ sorting อีกทีหนึ่ง ประกอบกับมีการยกตัวของแผ่นดิน ทำให้การชะล้างเอาพวกแร่อื่น ๆ ที่ไม่ใช่ควอร์ตซ์ไปเสียเกือบหมด ทำให้ทรายจากแหล่งนี้มีมวลหินปนอยู่

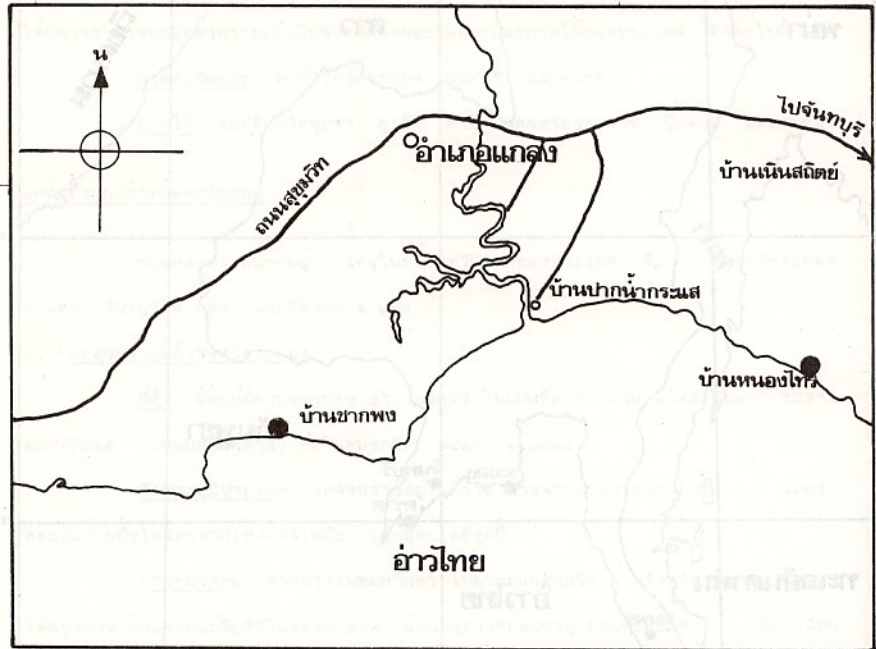

รูปที่ ๑ แสดงแหล่งทราายแก้วในประเทศไทย

102° 30'

102° 45'

12° 45'

102° 30'

102° 45'

รูปที่ ๒ แสดงที่ตั้งแหล่งแร่ทราบแก้ว บริเวณ อำเภอแก่ง จังหวัดระยอง และอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

แผนที่มาตราส่วน ๑ : ๒๕๐,๐๐๐ ND ๕๗-๑๖ จังหวัดระยอง

น้อยมากหรือเกือบจะไม่มีเลย

ลักษณะของทราย มีสีเทาอมชมพู เม็ดทรายมีขนาดเล็ก เป็นเหลี่ยมและเหลี่ยมมนร่วน ไม่มีแร่อื่นเจือปน

ปริมาณสำรอง

Proved reserves	๕๐๐,๐๐๐ ตัน
Probable reserves	หลายล้านตัน

คุณภาพของทราย

ใช้ในอุตสาหกรรมแก้วและอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผาได้เป็นอย่างดี

๒. แหล่งทรายแก้วบ้านหนองไทร ตำบลช้างข้าม อำเภอกำแพง จังหวัดจันทบุรี

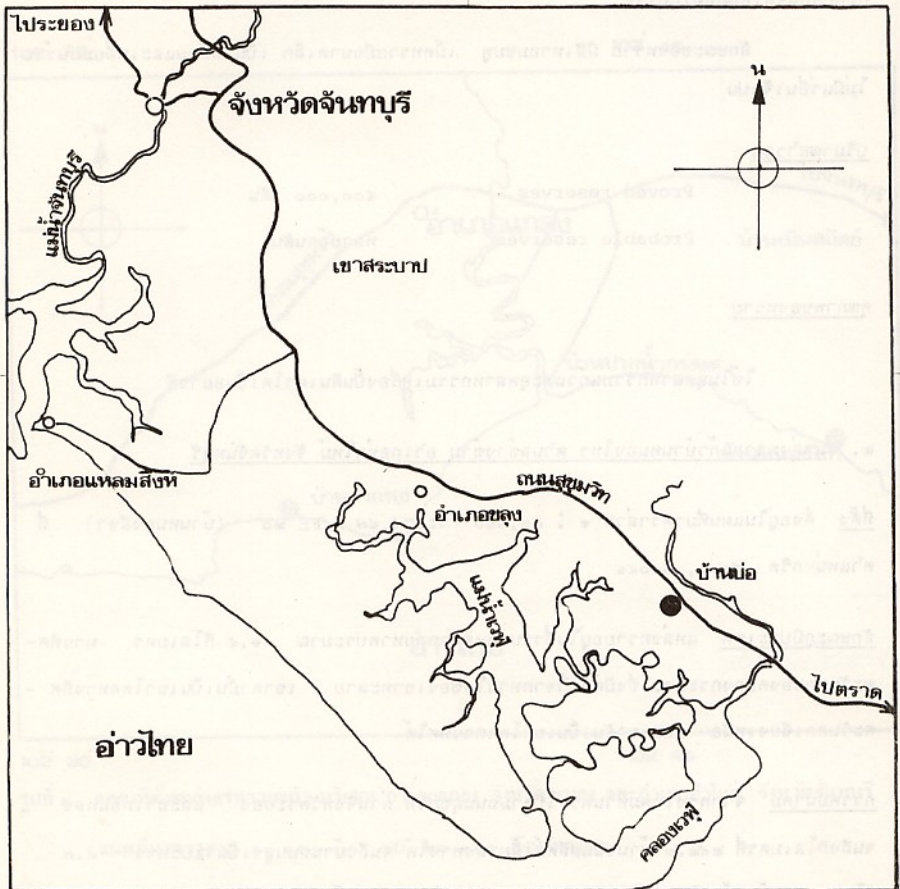
ที่ตั้ง ตั้งอยู่ในแดนที่มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ระวัง ๔๗ P/FE ๒๐ (บ้านหนองสิงา) ที่ตำแหน่งกริด ๔๐๖๖, ๑๔๐๔๔

ลักษณะภูมิประเทศ แหล่งทรายอยู่ในที่ราบห่างจากชายหาดประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร ทางทิศตะวันตกของคลองกระแจะ ซึ่งมีต้นน้ำจากทางใต้ของเขาทะลาย เขาดำนั้นเป็นเขาโดดทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ และเขาดันเป็นเขาโดดทางทิศใต้

การคมนาคม จากกรุงเทพมหานคร ไปตามถนนสุขุมวิท ผ่านจังหวัดระยอง และอำเภอกาญจนบุรี ถึงกิโลเมตรที่ ๒๕๒.๒ บ้านเนินสถิตย์เลี้ยวลงทางใต้ จนถึงบ้านถนนสูงเป็นระยะทาง ๕.๗ กิโลเมตร แล้วเลี้ยวไปทางตะวันออกประมาณ ๓ กิโลเมตร เข้าทางวัดหนองไทร

ธรณีวิทยาแหล่งแร่ หินซิสต์ (schist) เป็นหินที่พบในบริเวณที่ราบแถบนี้ เขาทะลายเป็นหินจำพวก metasandstone เข้าใจว่าเป็นชุดหินเดียวกับหินที่ให้กำเนิดแหล่งทรายในบริเวณนี้ ซึ่งรวมทั้งแหล่งทรายในจังหวัดระยองด้วย การเกิดก็เป็นไปในทำนองเดียวกัน บริเวณแหล่งทรายชั้นเปลือกดินหนาประมาณ ๐.๒ เมตร แล้วเป็นชั้นทราย

102° 15'

102° 15'

รูปที่ ๓ แสดงที่ตั้งแหล่งแหว่ทวายแก้ว บริเวณ อำเภอลอง จังหวัดจันทบุรี

แผนที่มาตราส่วน ๑ : ๒๕๐,๐๐๐ ND ๔๔ - ๑๑ จังหวัดจันทบุรี

ลักษณะของทราย สีชมพูอมส้ม เม็ดทรายมีขนาดเล็กมาก ลักษณะ เป็นเม็ดเหลี่ยมและเหลี่ยมมน ร่วน มีแร่อื่นปนน้อยกว่า ๑ %

คุณภาพของทราย

ใช้ในอุตสาหกรรมแก้วและเครื่องปั้นดินเผาได้

๓. แหล่งทรายแก้วบ้านบ่อ ตำบลบ่อ อำเภอลำลูกกา จังหวัดจันทบุรี

ที่ตั้ง ตั้งอยู่ในแผนที่มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ระวัง ๔๔ P/AE ๑๐ (อำเภอลำลูกกา) ที่ตำแหน่งกริด ๒๑๐๕, ๑๓๗๓๐

ลักษณะภูมิประเทศ เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ สูงจากระดับน้ำทะเลไม่มากนัก คลองเวหู่กันเขตจังหวัดจันทบุรีและตราด ลักษณะสายน้ำของคลองเวหู่ส่วนที่อยู่ทางทิศใต้ของถนนสุขุมวิทเป็น meander และ flood plain สายน้ำบางตอนแยกจากกันแล้วก็มาบรรจบกันอีกทางใกล้ปากน้ำ

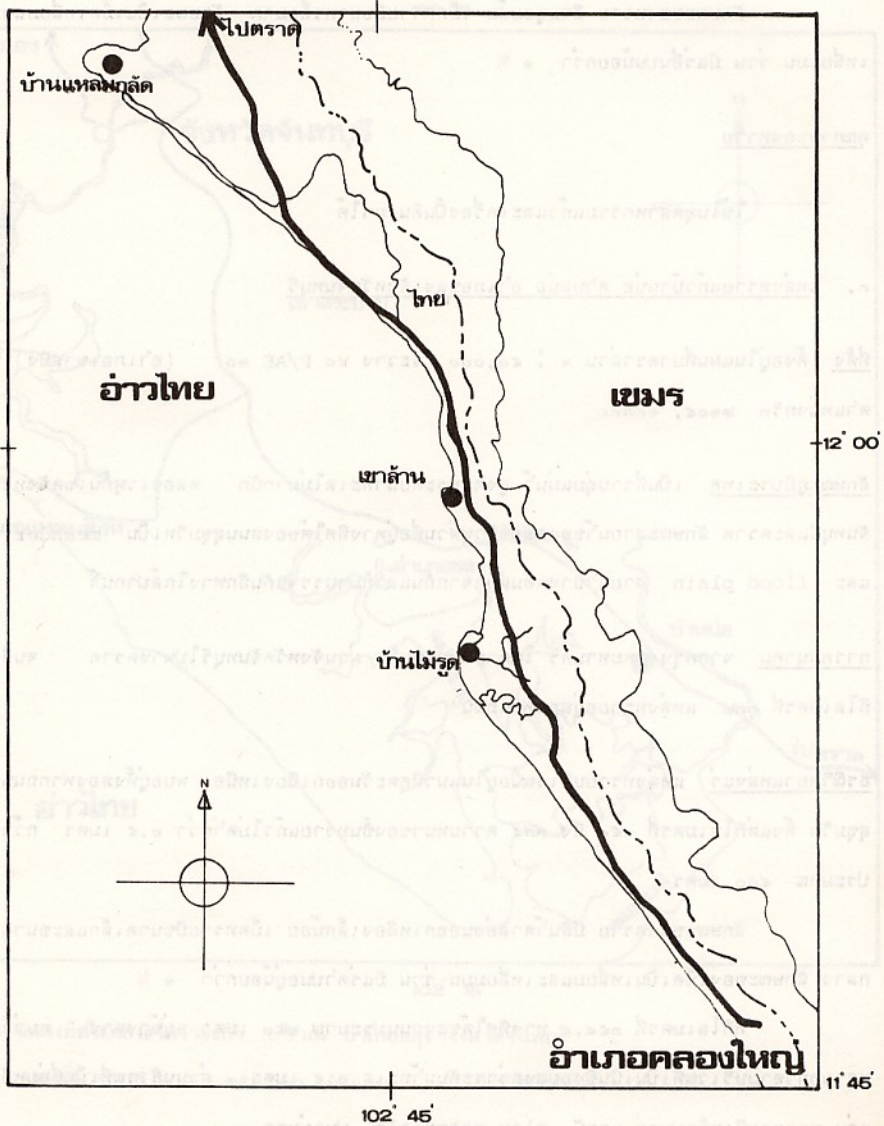
การคมนาคม จากกรุงเทพมหานคร ไปตามถนนสุขุมวิท ผ่านจังหวัดจันทบุรีไปทางตราด จนถึงกิโลเมตรที่ ๓๗๒ แหล่งทรายอยู่สองฟากถนน

ธรณีวิทยาแหล่งแร่ แหล่งทรายบริเวณนี้อยู่ในแนวทิศตะวันออกเฉียงเหนือ พบอยู่ทั้งสองฟากถนนสุขุมวิท ตั้งแต่กิโลเมตรที่ ๓๕๕ ถึง ๓๗๕ ความหนาของชั้นทรายแก้วไม่ต่ำกว่า ๐.๕ เมตร กว้างประมาณ ๔๐๐ เมตร

ลักษณะของทราย มีสีน้ำตาลอ่อนออกเหลืองเล็กน้อย เม็ดทรายมีขนาดเล็กและขนาดกลาง ลักษณะของเม็ด เป็นเหลี่ยมและเหลี่ยมมน ร่วน มีแร่ต่างปนอยู่น้อยกว่า ๑ %

ที่กิโลเมตรที่ ๓๕๕.๘ ทางทิศใต้ของถนนประมาณ ๒๕๐ เมตร อยู่ข้างทาง พบว่ามีทรายขาวตามบริเวณที่เป็นเนินซึ่งอยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเล ๐.๕ เมตร ส่วนบริเวณที่เป็นที่ลุ่มหรือแอ่ง ทรายจะมีเหล็กปนอยู่ และมี clay materials ปนอยู่มาก

เลยจากกิโลเมตรที่ ๓๖๓ ไปเล็กน้อยแล้วแยกเข้าไปทางเหนือของถนนประมาณ

รูปที่ ๔ แสดงที่ตั้งแหล่งแร่ทราซแก้ว บริเวณ อำเภอเมือง และอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด

แผนที่มาตราส่วน ๑ : ๒๕๐,๐๐๐ ND ๔๔ - ๑๑ จังหวัดจันทบุรี และ

NC ๔๔ - ๑ เขมรัฐภูมิพันธ์

๑.๘๔ กิโลเมตร เป็นลนามบินเก่า จากการขุดหลุมตรวจดูชั้นเปลือกดิน ซึ่งหนาประมาณ ๐.๓ เมตร ประกอบด้วย clay, silt, ทราย และชั้นต่อมาเป็นเม็ดทรายขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีลักษณะเป็นเม็ดเหลี่ยม มีเปอร์เซ็นต์เหล็กสูง ทำให้มีสีน้ำตาลออกเหลือง การกำเนิดของแหล่งทรายแถบนี้เข้าใจว่าคงเป็นเช่นเดียวกับทางจังหวัดระยอง

คุณภาพของทราย

ใช้ในอุตสาหกรรมแก้วและเครื่องปั้นดินเผาได้

๔. แหล่งทรายแก้วบ้านแหลมกลัด เขาล้าน อำเภอมือเมืองและบ้านไม้รูด อำเภอลองใหญ่ จังหวัดตราด

ที่ตั้ง ตั้งอยู่ในแผนที่มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ราวาง ๔๔ P/AE๓ (บ้านแหลมตอก) ๔๔P/AB๔ (คลองขวาง) และ ๔๔P/AD๒๔ (บ้านไม้รูด) ขนานกับชายฝั่งทะเล

ลักษณะภูมิประเทศ แหล่งทรายอยู่ห่างจากทะเลประมาณ ๑๐๐ - ๒๐๐ เมตร ขนานไปกับชายฝั่งทะเล อยู่ในที่ราบ ทิศตะวันออกเป็นทิวเขาบรรทัด ซึ่งกั้นอาณาเขตระหว่างไทยกับเขมร

การคมนาคม จากกรุงเทพมหานคร ไปตามถนนสุขุมวิท ผ่านระยอง จันทบุรี จนถึงจังหวัดตราด ประมาณ ๔๐๐ กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายข้ามแม่น้ำตราดไปยังอำเภอลองใหญ่ประมาณ ๗๒ กิโลเมตร

ธรณีวิทยาแหล่งแร่ เขาบรรทัดเป็นเทือกเขาหินทรายในมหายุค Mesozoic เม็ดแร่ควอร์ตซ์ขนาดเล็กและกลาง มีอุณหภูมิสูง หินทรายนี้เป็นต้นกำเนิดของแหล่งทรายแก้วทั้งหมดในแถบนี้ ขนาดของแหล่งทรายกว้างตั้งแต่ ๕๐-๒๐๐ เมตร หรือมากกว่านี้ หนามากกว่า ๐.๕ เมตร

ลักษณะของทราย มีสีเทาอมชมพูอ่อน เม็ดทรายมีขนาดเล็ก มีลักษณะเป็นเหลี่ยมและเหลี่ยมมน ร่วน มีแร่อื่นปนอยู่เป็นจำนวนน้อยมาก

ปริมาณสำรอง

ประมาณ ๑,๗๐๐,๐๐๐ ตัน